

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 19 § lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare ändras så att kommuner och samkommuner samt andra medlemssamfund inom den kommunala pensionsanstalten kan teckna icke forbundna pensionsförsäk-

ringar i livförsäkringsbolag för sina tjänsteinnehavare och arbetstagare.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge

Enligt 1 § 3 mom. lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/1964) är kommuner och samkommuner medlemssamfund i den kommunala pensionsanstalten. Pensionsskyddet för tjänsteinnehavare och arbetstagare som är anställda hos kommuner eller samkommuner bestäms i enlighet med nämnda lag, om inte något annat har bestämts särskilt. Enligt 1 § 4 och 5 mom. kan även föreningar och aktiebolag under vissa förutsättningar ansluta sig till pensionsanstalten som medlemssamfund. För föreningar och aktiebolag är det en frivillig sak att ansluta sig till pensionsanstalten som medlemssamfund, medan medlemskapet för kommuners och samkommuners del bestäms direkt med stöd av lag.

Enligt 19 § lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare kan pensionsanstaltens medlemssamfund inte anordna eller upprätthålla på tjänste- eller arbetsförhållande grundat pensionsskydd för sina tjänsteinnehavare eller arbetstagare på annat än i nämnda lag bestämt sätt. Enligt 2 mom. har medlemssamfunden dock rätt att enligt prövning bevilja extra pension i enskilda fall.

Förbudet mot att anordna pensionsskyddet på annat sätt än det som bestäms i lagen om

pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare gäller både kommuner och samkommuner som direkt med stöd av lag är pensionsanstaltens medlemssamfund och kommunala föreningar och aktiebolag som frivilligt anslutit sig som medlemssamfund.

2. Föreslagna ändringar

Det kommunala pensionsskyddet har sedan lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare stiftades omfattat grund- och tilläggs pensioner. Grundpensionsskyddet är obligatoriskt för alla medlemssamfund och skall enligt lagen till sitt belopp åtminstone motsvara pensionsskyddet enligt de i lagen om pension för arbetstagare (395/1961) bestämda grunderna. Att ansluta sig till tilläggs pensionsskyddet har varit frivilligt för medlemssamfunden. Om ett medlemssamfund har anslutit sig till tilläggs pensionsskyddet, har detta gällt alla tjänsteinnehavare och arbetstagare som är anställda av medlemssamfundet och som omfattas av lagens tillämpningsområde. När det kommunala pensionsskyddet reviderades genom de ändringar som trädde i kraft vid ingången av 1993 och 1995, kom det tidigare tilläggs pensionsskyddet som sådant att gälla endast tjänsteinnehavare och arbetstagare födda före 1940.

När pensionsskyddet för andra än personer födda före 1940 i fråga om pensionstillväxten gavs en omfattning motsvarande miniminivån i lagen om pension för arbetstagare fogades till lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare nya bestämmelser om tilläggspension. Enligt 3 § 3 mom. kan medlemssamfund göra sina tjänsteinnehavare eller arbetstagare delaktiga av tilläggspensionsskydd. Enligt momentet är medlemssamfund inte skyldiga att anordna tilläggspensionsskydd med samma innehåll för alla sina tjänsteinnehavare och arbetstagare. Om tilläggspensionsskyddets innehåll föreskrivs i den kommunala pensionsanstaltens pensionsstadga, som fastställs av den kommunala pensionsanstaltens delegation. Kommunernas pensionsförsäkring utreder som bäst behovet av tilläggspensionsarrangemanget enligt denna bestämmelse samt de grunder på vilka detta arrangemang eventuellt skulle byggas.

Enligt 19 § lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare kan medlemssamfundet inte anordna något annat pensionsskydd för sina tjänsteinnehavare och arbetstagare. Det har ansetts att denna paragraf förbjuder förutom teckning av pensionsförsäkring i privata APL-anstalter även teckning av icke forbundna pensionsförsäkringar i livförsäkringsbolag. Kommunen som arbetsgivare är i detta förhållande inte jämbördig med en privat arbetsgivare, som utöver den lagstadgade pensionsförsäkringen även kan försäkra sina arbetstagare genom icke forbundna pensionsarrangemang.

Vid utvärderingen av syftet med 19 § bör tidpunkten för lagrummets tillkomst beaktas. Paragrafen fogades till lagen när alla anställda inom den kommunala sektorn började omfattas av ett likadant pensionsskydd. Den kom till för att man ville få till stånd ett enhetligt system i fråga om både grund- och tilläggspensionsskyddet i kommunerna och samkommunerna, som tidigare upprätthållit olika system. Dessutom ville man trygga den på gemensamt ansvar grundade finansieringen av pensionssystemet. Å andra sidan var det på den tiden inte ännu möjligt att teckna icke forbundna pensionsförsäkringar.

Den kommunala pensionsanstaltens medlemssamfund anslöt sig till tilläggspensionsskyddet så, att alla kommuner och samkommuner hade ordnat tilläggspensionsskydd för hela sin personal när reformen trädde i kraft.

Parallellt med det pensionsskydd som tilläggspensionen garanterar behövdes inga andra tilläggspensionsarrangemang. Situationen har förändrats fr.o.m. ingången av 1993 och 1995. Tilläggspensionstillväxten har upphört och det kommunala pensionsskyddet håller så småningom på att sammanfalla med minimiskyddsnivån enligt lagen om pension för arbetstagare.

Med tanke på det ovan anförda är det motiverat att tillåta den kommunala sektorns arbetsgivare att i särskilda fall enligt prövning ordna med icke forbundna pensionsförsäkringar som tecknas i privata livförsäkringsbolag. Arrangemanget förutsätter en ändring av 19 § lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare. Detta innebär ännu inte ett skapande av ett sådant nytt tilläggspensionssystem som avses i lagens 3 § 2 mom. och innebär inget ställningstagande i fråga om innehållet i ett eventuellt nytt tilläggspensionssystem.

Med anledning av detta förelås till lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare 19 § 2 mom. skall ändrats. Enligt den föreslagna ändringen är det tillåtet för pensionsanstaltens medlemssamfund att utöver det bestämda pensionsskyddet för sina tjänsteinnehavare och arbetstagare teckna icke forbundna pensionsförsäkringar i livförsäkringsbolag. Tjänsteinnehavarnas och arbetstagarnas anställningsförhållanden skall alltså vara normerade i enlighet med lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare. Genom icke forbundna tilläggspensionsarrangemang kan arbetsgivaren i vissa särskilda situationer komplettera det lagstadgade pensionsskyddet. Med icke forbundna pensionsförsäkringar avses t.ex. sådana pensionsförsäkringar om vilka bestäms i 2 § 4 mom. lagen om försäkringsavtal (543/1994).

3. Propositionens verkningar

Syftet med propositionen är att utvidga de kommunala arbetsgivarnas personalpolitiska urval av metoder. Eftersom grundtanken i propositionen är att man skulle utnyttja existerande personförsäkringsprodukter, skulle lagförslaget inte, om det godkänns, automatiskt öka arbetsgivarnas kostnader. Kostnaderna uppstår av de försäkringsavgifter som arbetsgivarna enligt egen prövning betalar och vilkas belopp inte på förhand går att uppskatta på ett tillförlitligt sätt.

Användningen av icke forbundna pensionsförsäkringar påverkar inte det lagstadgade obligatoriska pensionsskyddet eller dess finansiering på något sätt. Därmed skulle lagändringen inte ha några ekonomiska verkningar på det centrerade kommunala pensionssystemet.

En icke forbunden pensionsförsäkring skulle enligt lag inte kunna ersätta det lagstadgade pensionsskyddet. Att tillåta icke forbundna pensioner leder således inte till en inskränkning av antalet försäkrade enligt lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare eller en sänkning av den lagstadgade pensionsnivån. Finlands medlemskap i Europeiska unionen förutsätter att det lagstadgade och det icke forbundna pensionsskyddet sköts av olika anstalter, varvid det inte heller kan uppstå sådana situationer där en del av pensionsskyddet för en kommunal arbetstagare är ordnat i en annan anstalt som sköter det lagstadgade pensionsskyddet. Även verkningarna på den kommunala pensionsanstaltens ställning som anstalt med ansvar för det lagstadgade pensionsskyddet inom hela den kommunala sektorn vore således mycket små.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen grundar sig på ett förslag till ändring av lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare som Kommunernas pensionsförsäkrings delegation lade fram den 3 mars 1998. Delegationens beslut baserar sig på en framställning av den arbetsgrupp som pensionsanstaltens styrelse inom sig utsett för att dryfta tilläggsalternativ. Om förslaget har begärts utlåtanden av finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt vederbörande tjänsteinnehavar- och arbetstagarorganisationer.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att lagen har antagits och blivit stadfast.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 19 § lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 april 1964 om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/1964) 19 § 2 mom. som följer:

19 §

Utan hinder av 1 mom. kan medlemssamfund enligt prövning, utöver pensionskyddet enligt denna lag, teckna en icke forbunden

pensionsförsäkring för sina tjänsteinnehavare eller arbetstagare eller i enskilda fall bevilja dessa en extra pension.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Helsingfors den 29 maj 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Jouni Backman*

Lag

om ändring av 19 § lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 30 april 1964 om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/1964) 19 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §

Vad i 1 mom. är stadgat utgör icke hinder för beviljande av extra pension i enskilda fall enligt prövning.

Utan hinder av 1 mom. kan medlemssamfund enligt prövning, utöver pensionskyddet enligt denna lag, teckna en icke fordbunden pensionsförsäkring för sina tjänsteinnehavare eller arbetstagare eller i enskilda fall bevilja dessa en extra pension.

Denna lag träder i kraft den 199 .

